

Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon III (Loiku III)

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry

Loppuraportti
29.11.2022-
15.6.2025

2025

Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon III (Loiku III)

Loppuraportti 29.11.2022-15.6.2025

Laatijat ja yhteyshenkilöt:

Hanna Arola, KVVY Yhdistys, kehityspäällikkö, FT, hanna.arola@kvvy.fi

Hanna Määttänen, KVVY Yhdistys, viestintäasiantuntija, FM, hanna.maattanen@kvvy.fi

Hankkeen toteutusaika:

29.11.2022-15.6.2025

Hankkeen tuotokset ovat saatavilla hankkeen päätyttyä KVVY Yhdistyksestä pyydettäessä.

SISÄLTÖ

1. TIIVISTELMÄ.....	4
2. HANKKEEN LÄHTÖKOHTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ / KOHDEALUE JA KARTTA.....	5
3. HANKKEEN TOTEUTUS	6
4. YHTEISTYÖ JA SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELY	10
5. VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN	13
6. HANKKEEN TUOTOKSET.....	16
7. HANKKEEN TULOKSET	17
8. TOIMINNAN JATKUVUUS	18
9. PROJEKTIN RAHOITUS	18
10. HANKKEEN TOTEUTUS NUMEROINA	19
11. HANKKEEN VAIKUTTAVUUS	21
12. TOTEUTUSVAIHEEN ARVIOINTI - ITSEARVIO	22

VIITTEET

Liitteet

- Liite 1. Alainenjoen pohjakynnyssuunnitelmat
- Liite 2. Alhonajan uomakunnostussuunnitelma
- Liite 3. Hennijoen ennallistamistoimien esisuunnitelma
- Liite 4. Ypäjän kosteikkosuunnitelma
- Liite 5. Loimijoen vesienhoidon toimintasuunnitelma vuosille 2025–2028

Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon III (Loiku III)

1. Tiivistelmä

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVVY Yhdistys) toteutti vuosina 2023–2025 Loimijoen alueen vesienhallinta- ja -hoitotyötä Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon III -hankkeessa (Loiku III). Hankkeen tavoitteina oli laatia Kourajoen valuma-alueelle teknisiä vesienhallintasuunnitelmia sekä toteuttaa näitä, edistää Kourajoen, Nientenojan ja Hanhijoen alueen vesienhallintatoimia, jalkauttaa Loimijoen pelastusohjelmaa ja turvata Loimijoki-työn jatkuvuus. Hankkeessa laadittiin Kourajoen alueelle yhteensä neljä teknistä vesienhallintasuunnitelmaa sekä yksi uoman ennallistamisen esisuunnitelma. Teknisistä suunnitelmista kolme oli pohjakynnyssuunnitelmia ja yksi uomakunnostussuunnitelma. Pohjakynnyssuunnitelmia ei ehditty toteuttaa hankkeen puitteissa, mutta nämä pyritään viemään toteutukseen omina hankkeinaan Loiku III -hankkeen päätyttyä. Vastaavasti uomakunnostussuunnitelman osalta tarkoituksena on, että paikallinen toimija voisi oman hankkeen kautta toteuttaa rakenteen. Lisäksi osana laajempaa Loimijoen alueen vesienhoitotyötä ja pelastusohjelman jalkautusta Ypäjälle laadittiin kosteikkosuunnitelma, jonka toteutuksesta on hankehakemus vireillä. Hankkeella oli merkittävä rooli alueen sidosryhmätyön kehittämisessä: hanke kokosi alueen toimijoita yhteen, järjesti yleisötilaisuuksia yksin ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa sekä osallistui muiden järjestämiin tilaisuuksiin. Hanke kiinnosti myös paikallismedioita ja sai paljon näkyvyyttä alueen lehdissä. Hanke oli osa KVVY Yhdistyksen Loimijoki-työn ja Loiku-hankkeiden jatkumoa. Tässä hankkeessa tehty työ sekä uusi Loimijoen alueen vesienhoidon toimintasuunnitelma tukee alueen vesienhallinta- ja -hoitotyön jatkuvuutta.

2. Hankkeen lähtökohta, tavoitteet ja kohderyhmä / kohde-alue ja kartta

Loimijoki virtaa neljän maakunnan alueella Hämeen, Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pirkanmaan risteyskohdassa. Huittisissa Loimijoki yhtyy Kokemäenjokeen. Loimijoen valuma-alueella on järviä hyvin vähän, ja ne painottuvat alueen latvavesille Tammelan järviylängölle.

Loimijoki ja sen sivu-uomat ovat ekologiselta luokittelultaan vain välttävässä ja yläjuoksun osalta tyydyttävässä tilassa (Kuva 1). Keskeisimmäksi haasteeksi alueella on tunnistettu valuma-alueen heikko veden pidätys- ja varastointikyky. Valuma-alue on aivan latvaosia lukuun ottamatta järvetön. Alueen jokia ja purovesistöjä on voimallisesti perattu, ja valuma-alueen metsät ja suot ovat lähes kauttaaltaan kuivatettu. Uomissa virtaava vesi voimakkaine virtausnopeuden ja vedenkorkeuden vaihtelui-
neen on saanut aikaan merkittävän uomien eroosio-ongelman savimaavaltaisella valuma-alueella. Uomien eroosion myötä valuma-alueelta huuhtoutuu vesistöihin maa-ainesta, joka näkyy veden samentumisena. Maapartikkeleiden mukana vesistöihin kulkeutuu usein myös niihin sitoutuneita ravinteita.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVY Yhdistys) on koordinoanut alueen vesienhoidon edistämistoimia syksystä 2018 alkaen. Koordinointityötä tehdään laajassa yhteistyössä alueen kuntien, Hämeen, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskusten sekä paikallisten sidosryhmien kanssa. Lisäksi alueen kahdeksan kuntaa (Forssan kaupunki, Huittisten kaupunki, Humppilan kunta, Jokioisten kunta, Loimaan kaupunki, Punkalaitumen kunta, Tammelan kunta, Ypäjän kunta) ovat sitoutuneet Loimijoen vesienhoitotyöhön.

Loiku III -hankkeen tavoitteina oli:

- **Kourajoelle laaditun valuma-alue selvityksen mukaisten toimien jalkauttaminen suunnittelun sekä mahdollisen toteuttamisen kautta.** Selvitystyön jalkautusta tehtiin yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Tavoitteena oli laatia vähintään neljä teknistä suunnitelmaa tälle alueelle ja hankkeessa oli budjetoitu ostopalveluita arviolta kolmen pohjakynnyksen toteuttamisen verran.
- **jatkaa aiemman, Loiku II -hankkeen, työtä Nientenojan ja Hanhijoen alueilla.** Loiku II -hankkeessa aloitettiin valuma-aluekunnostustoimintamallin mukainen työ Punkalaitumen Nientenojalla ja Loimaan Hanhijoella. Tavoitteena oli edistää Nientenojalle aiemmin laadittujen teknisten suunnitelmien toteutusta sekä jatkaa keskusteluja Hanhijoen alueen kunnostusmahdollisuuksista alueen ojitusyhteisöiden kanssa. Lisäksi kummankin kohteen vedenlaadun seuranta sisältyi hankkeen toimiin.
- **edistää ratkaisujen löytymistä isosorsimo-ongelmaan.** Loimijoen alueella vieraslaji isosorsimo on laajalti tunnistettu ongelma. Kyseisen vieraslajin hävittämisessä ja leviämisen ehkäisyssä on vielä monia avoimia kysymyksiä, joiden ratkaisuun myös tämä hanke pyrki panostamaan ennen kaikkea alueellisen yhteistyön ja viestinnän kautta.
- **jalkauttaa jo kehitettyjä työkaluja, pelastusohjelmaa ja valuma-aluekunnostusten toimintamallia, laajempaan käyttöön.** Valuma-alueen toimintamallia on sovellettu jo muuallakin ja se on herättänyt kiinnostusta myös KVY Yhdistyksen toiminta-alueen ulkopuolella, joten toimintamallin valtakunnallista monistettavuutta pyrittiin edelleen viemään eteenpäin ja kehittämään. Toimintamallin jalkautusta jatkettiin myös Loimijoen alueella.
- **aktivoida kunnostustoimien toteutusta ja tiivistää eri sektoreiden toimijoiden yhteistyötä.** Aiemmissa Loiku-hankkeissa on tehty laaja-alaista sidosryhmäyhteistyötä. Tässä hankkeessa oli tavoitteena jatkaa ja syventää sidosryhmätyötä entisestään. Lisäksi hankkeessa pyrittiin

edistämään vuoropuhelua sidosryhmien ja ruohonjuuritason paikallistoimijoiden välillä esimerkiksi Tammelan järviylängölle perustettavan alueellisen ryhmän kautta.

- **sitouttaa alueen toimijoita pitkäjänteiseen Loimijoki-työhön.**

Hankkeesta hyötyivät erityisesti paikalliset yhdistykset, ojitusyhteisöt, maanomistajat ja alueen kunnat. Lisäksi hanke toimi paikallisen vesienhoitotyön tiedonvälityskanavana, mistä oli hyötyä koko alueen laajalle sidosryhmäverkostolle.

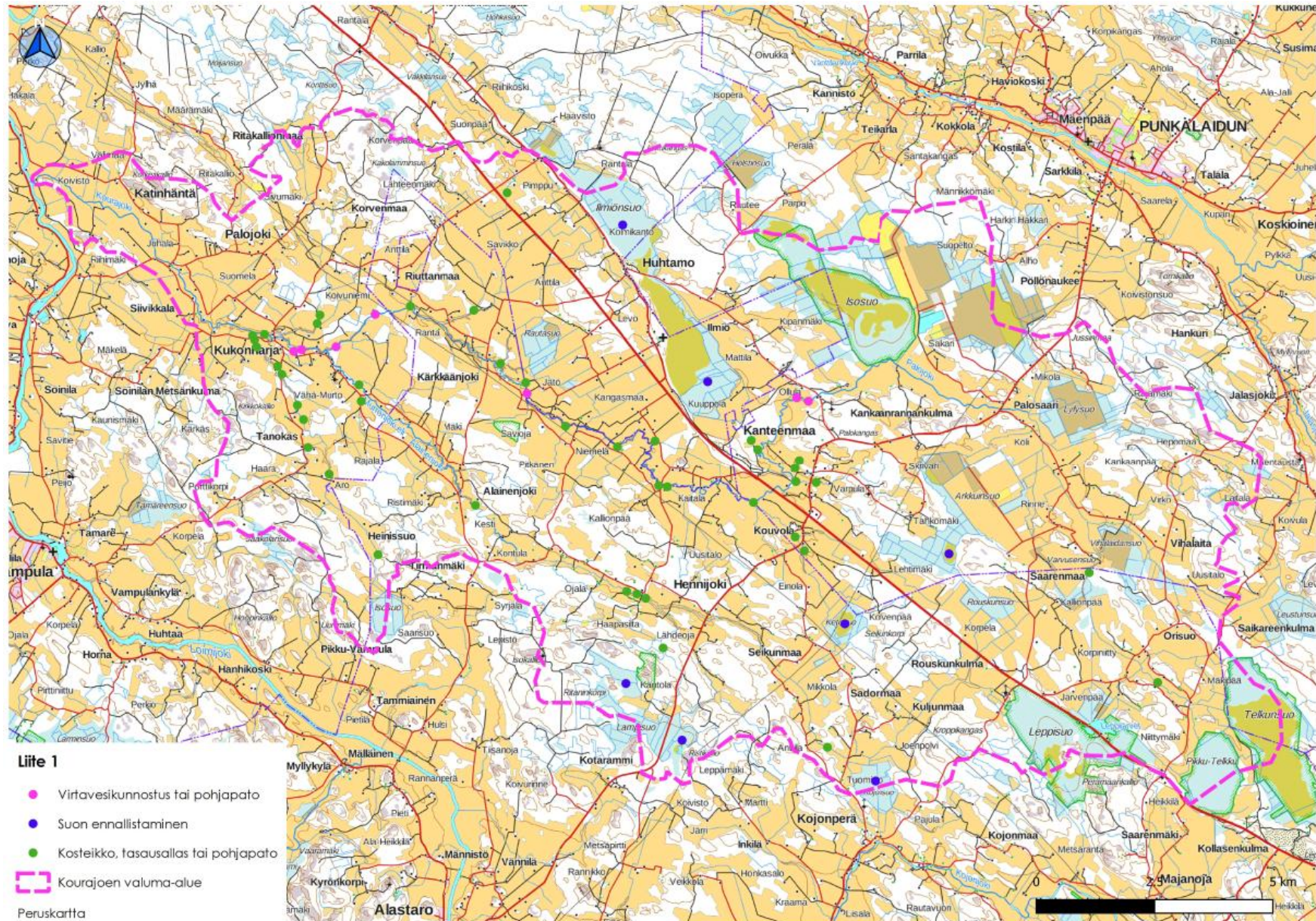

Kuva 1. Loimiojen vesistöalueen vesien ekologinen luokittelu (Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon -hanke).

3. Hankkeen toteutus

Kourajoen alueella toimet painotettiin Kourajoen eteläisen Murronjoen-Alainenjoen haaralle (yläosilla Hennijoki-Alhonoja) (Kuva 2). Alun perin tarkoituksena oli keskittyä pohjoisempaan uomaosaan sekä Kourajoen alaosaan, sillä Murronjoen-Alainenjoen alueella oli aktiivinen pienviljelijäyhdistys, ja siten ajatuksena oli välttää päällekkäistä työtä. Hankkeen alkuvaiheessa hankevalvoja kuitenkin toivoi tiivistä yhteistyötä pienviljelijäyhdistyksen kanssa ja todettiin, että myös Loiku III -hankkeen painottaminen samalle alueelle paremminkin tehostaisi ja tukisi Murronjoki-Alainenjoki alueen vesienhallintajärjestelmän ja -hoitotyötä. Loiku III -hankkeen kautta pienviljelijäyhdistys sai apua omiin vesienhallintajärjestelmien toimintaan, ja yhteistyön kautta ei tullut päällekkäisiä toimia. Alainenjoen-Hennijoen-Alhonojan alueen

maanomistajien aktiivinen ote vesienhallintaan liittyvissä asioissa muodosti myös hyvät edellytykset toimien edistämiseksi kyseisellä alueella. Alueelta haettiin vesienhallintatoimiin soveltuvia kohteita suunniteltaviksi yhdessä maanomistajien kanssa, tehtiin yhteistyötä pienviljelijäyhdistyksen kanssa mm. järjestämällä yleisötilaisuuksia sekä aktivoitiin ojitussyhteisö Alhonojan alueella ja laadittiin sopimusojitus Hennijoen alueelle, jossa ei ollut aiemmin ollut ojitussyhteisöä. Sopimusojituksen kautta myös Hennijoen alueelle saatiin perustettua toimintatapa, jota voidaan osin verrata ojitussyhteisön toimintaan. Ojitussyhteisöt ovat vesienhallinnan avaintoimijoita maatalousalueilla ja myös potentiaalinen vesienhallintahankkeiden toteuttajataho.

Kuva 2. Kourajoen valuma-alueella tunnistetut kunnostusmahdollisuudet. (Kartta: Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys, 2021)

Hankkeen aikana Alainenjoen alueelle laadittiin kolme teknistä suunnitelmaa pohjakynnyksille. Pohjakynnysten avulla pyritään tasaamaan ojauomien virtausta ja siten myös hillitsemään alapuoliseen vesistöön päätyvää kuormitusta. Alhonojalle laadittiin uomakunnostussuunnitelma, joka sisälsi uoman perkauksen lisäksi kaksitasouomarakenteita ja laskeutusaltaan. Alhonojalle suunniteltujen toimien tavoitteena oli saada hillittyä alueen tulvia sekä siten myös ravinteiden ja kiintoaineen huuhtoutumista pelloilta ja uoman penkereiltä alapuoliseen vesistöön. Hennijoelle hanke laati ennallistamissuunnitelmaluonnoksen, jonka pohjalta paikallisten toimijoiden olisi mahdollista hakea hankerahoitusta kohteen tarkempaan tekniseen suunnitteluun ja edelleen toteutukseen. Kyseistä Hennijoen ennallistamiskohdetta ei edistetty Loiku III -hankkeen puitteissa pidemmälle, sillä sen vaikutus alueen vesienhallinnan kannalta olisi ollut vähäinen, sillä kohteen yläpuolisen valuma-alueen pinta-ala oli suuri suhteessa kohteeseen toteutettavissa olevan rakenteen kokoon. Sen sijaan kohteella oli pikemminkin luonnon ja ympäristön monimuotoisuutta ja alueen viihtyisyyttä tukevaa merkitystä. Eli kaikinensa Murronjoen/Alainenjoen-Hennijoen-Alhonojan alueelle hankkeessa laadittiin neljä teknistä vesienhallinnan kunnostussuunnitelmaa ja yksi esisuunnitelmatason luonnos.

Tavoitteena oli toteuttaa Alainenjoen pohjakynnyskohteet hankkeen puitteissa, mutta hanke aika päättyi ennen kuin maanomistajilta ehdittiin saada hyväksynyt lopullisille suunnitelmille. Vastaavasti Alhonojan ojitussyhteisön tavoitteena on toteuttaa Loiku III -hankkeessa laaditun suunnitelman mukainen uomakunnostus omana hankkeenaan. Hennijoen ennallistamiskohteen osalta paikalliset toimijat eivät toistaiseksi ole edistäneet kohteen tarkempaa suunnittelua ja toteutusta.

Loimijoen pelastusohjelmaa pyrittiin konkreettisesti jalkauttamaan ja kunnostustoimia aktivoimaan laajalti koko hankealueella. Tässä työkaluina olivat muun muassa teknisten vesienhallintasuunnitelmien laadinta, kunnostusneuvonta ja yhteistyö alueen paikallisten toimijoiden, kuten Tammelan alueen järviyhdistysten sekä Huittisten Korkeakosken Seutu ry:n kanssa. Lisäksi merkittävänä aktivointikanavana toimi Loimijoki-ryhmä, joka kokoontui aina kaksi kertaa vuodessa. Loimijoki-ryhmä palveli hankkeen ajan koko hankealueen tiedonvaihtokanavana ja sidosryhmäfoorumina, ja ryhmälle pyrittiin järjestämään aina jokin vesienhallintaan tai vesienhoitoon liittyvä tutustumiskohde kokouspaikalta.

Nientenojan alueelle aiemmin laadittujen teknisten suunnitelmien toteutusta pyrittiin edistämään hankkeessa ja aiemmassa Loiku-hankkeessa kunnostetun kohteen alapuolista vedenlaatua seurattiin ottamalla vesinäytteet keväisin ja syksyisin. Myös Hanhijoen alaosalta otettiin vesinäytteitä keväisin ja syksyisin. Nientenojan ja Hanhijoen alueen toimet jäivät kuitenkin hankkeessa suunniteltua vähäisemmiksi. Nientenojalle aiemmin laadituista teknisistä suunnitelmista ei löytynyt hankkeen puitteissa toteutettavaa kohdetta. Vastaavasti Hanhijoella hankkeen ei ollut mielekästä lähteä edistämään valuma-alueita ennen kuin Virttaantien sillan alapuolisen uoman vedenjohtamiseen liittyvät ongelmat oli saatu poistettua. Virttaantien sillalle oli 2010-luvun alussa tehty siltakunnostus, jonka yhteydessä oli tehty myös kalataloudellinen kunnostus. Kunnostustoimien jälkeen maanomistajat havaitsivat vettymishaittoja ja eroosio-ongelmia sillan yläpuolisella alueella. Kun rakenteita alettiin korjata, todettiin että siltakunnostustyön yhteydessä siltarakenteen kiveyksien alle oli jätetty vanhat siltarakenteet, jotka eivät mahdollistaneet ojauoman tasausuoman ja veden virtaaman poikkileikkauspinta-alan lisäämistä. Tästä syystä ELY-keskuksen Liikennevastuualue otti asian hoitaakseen ja lähti toteuttamaan sillan alapuolista kunnostamista siten, että rakenteiden aiheuttama padotus saatiin poistettua ja Hanhijoen pääuoman vedenjohtavuus turvattua. Tämä prosessi oli käynnistynyt Loiku III -hankkeen alkuvaiheessa ja tuli päätökseen vuonna 2024. Hankkeessa ei kuitenkaan ehditty edistää tätä kohdetta korjaustöiden valmistuttua.

Hankkeessa laadittiin tekninen suunnitelma Ypäjän Hevosopiston alueelle, Loimijoen rantapellolle sijoitettavalle kosteikolle. Kosteikon tavoitteena on saada viivytettyä erityisesti Hevosopiston alueelta tulevia vesiä ja vähennettyä niiden mukana Loimijokeen päätyvää kiintoaine- ja ravinnekuormaa. Kosteikko pyritään toteuttamaan omana hankkeenaan Hevosopiston, Hippolis ry:n, Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) ja KVVY Yhdistyksen yhteistyönä.

Tammelan alueella on useita hyvin aktiivisia järviyhdistyksiä. Hanke osallistui alkuvaiheessa aktiivisesti näiden yhdistysten yhteisiin kokouksiin ja auttoi yhdistyksiä yhteisen ryhmän perustamisessa. Tällä hetkellä alueen järviyhdistykset kokoontuvat yhdessä aktiivisesti ja suunnittelevat yhteistoimintoja, kuten vesinäytteenottoja, itsenäisenä ryhmänä. Lisäksi hanke neuvoi ja auttoi paikallisia toimijoita, ja Huitisten Korkeakosken Seutu ry sai Loimijoen Loimankosken alueelle hankerahoituksen, jonka kautta ennallistetaan Loimankosken uomaa Akunsaaren läheisyydestä.

Alueen eri toimijoiden, eritoten kuntien ja kaupunkien, pitkäaikainen sitoutuminen Loimijoen vesienhoidon koordinoitavuuteen on mahdollistanut työn jatkuvuuden alueella. Loimijoen vesienhoidon koordinoitavuus perustuu Loimijoen alueen vesienhoidon toimintasuunnitelmaan, joka on voimassa aina neljä vuotta kerrallaan. Hankkeen aikana edellinen toimintakausi päättyi, ja hankkeessa laadittiin uusi toimintasuunnitelma kaudelle 2025–2028 yhteistyössä alueen eri toimijoiden kesken. Suunnitelmassa pyrittiin tunnistamaan alueen vesienhoitoon ja -hallintaan, luonnon monimuotoisuuteen sekä virkistyskäyttöön liittyviä haasteita ja määrittelemään toimia, joiden avulla näihin liittyviä ongelmia saataisiin ratkottua. Myös vesienhoidon toimintasuunnitelman jalkautustyökalun, Loimijoen pelastusohjelman, päivitystyö aloitettiin tämän hankkeen puitteissa.

4. Yhteistyö ja sidosryhmätyöskentely

Maanomistajat olivat hankkeen tärkein yhteistyötaho. Maanomistajien myönteinen suhtautuminen ja kiinnostus vesienhallinnan toimiin Alainenjoen-Hennijoen-Alhonojan sekä Ypäjän alueella oli edellytyksenä sille, että teknisiä suunnitelmia kannatti lähteä laatimaan hankkeessa. On erityisen tärkeää, että maanomistajia kuullaan suunnittelutyön eri vaiheissa ja tarvittaessa suunnitelmia voidaan hioa yhdessä sellaisiksi, että niiden sisältö on sopiva maanomistajalle mutta hyödyttää edelleen myös vesienhallinnan ja -hoidon tavoitteita.

Hankkeen ohjausryhmänä toimi Loimijoen vesienhoidon koordinoitavuuden taustalla jo aiemmin toiminut Loru-ryhmä. Loru-ryhmä muodostui alueen kunnista ja kaupungeista (Forssa, Huitinen, Humppila, Jokioinen, Loimaa, Punkalaidun, Tammela, Ypäjä) sekä alueen ELY-keskuksista, joita edusti Varsinais-Suomen ELY-keskus sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, josta hankevalvoja on. Loru-ryhmä kokoontui kymmenen kertaa hankkeen aikana. Loru-ryhmässä vaihdettiin ajankohtaiset kuulumiset hankkeesta sekä laajemmin Loimijoen alueen vesienhoitotyöstä ja suunniteltiin tulevia Loimijoki-ryhmän kokouksia.

Loimijoki-ryhmä oli oleellinen osa hankkeen sidosryhmätyötä. Loimijoki-ryhmä muodostuu Loimijoen alueen eri toimijoista, kuten paikallisista suojeluyhdistyksistä, maanomistajista, kunnista ja ELY-keskuksista. Mukana oli myös MTK:n, ProAgrian, Luken, HAMKin, eri säätiöiden ja kalatalouskeskusten edustajia. Loimijoki-ryhmä kokoontui aina keväisin ja syksyisin, ja kokouspaikkakuntina olivat Tammela (2023), Jokioinen (2024) ja Loimaa (2025).

Loimijoki-ryhmän kokoontumisten yhteydessä pyrittiin yleensä tutustumaan johonkin maastokohteeseen kokouspaikkakunnalta. Tammelan kokouksien yhteydessä Loimijoki-ryhmä pääsi tutustumaan

Kuhalankosken patoon ja Tammelan Pyhäjärvellä tehtyihin isosorsimon poistoihin. Vastaavasti Jokioisilla tutustuttiin Luonnonvarakeskuksen peltolohkotason koetoimintaan syyskokouksen yhteydessä (Kuva 3). Loimaalla ei ollut keväälle maastokohdetta. Loimijoki-ryhmän kokouksiin pyrittiin saamaan paikallisesti merkittäviä vesienhallintaan tai -hoitoon liittyviä puheenvuoroja. Ennen kaikkea kokouksen kuulumisten vaihto-osuus toi kaikille osallistujille mahdollisuuden jakaa tietoa oman organisaationsa toimista (esimerkiksi hankerahoitusten hakemisesta) tai oman alueensa vesienhallintaan liittyvistä ongelmista laajalle toimijajoukolle.

Kuva 3. Loimijoki-työryhmä tutustui Luonnonvarakeskuksen Kotkanojan huuhtoutumiskenttään Jokioisilla. Alueella tutkitaan eri viljelymenetelmien vaikutusta peltöjen ravinnehuuhtoumiin. (Kuva: Hanna Määttä, KVVY Yhdistys).

Alueiden eri toimijoiden ja hankkeen välistä yhteistyötä on tehty myös yhteisien yleisötilaisuuksien kautta. Ypäjällä pidetty Haittaako Ypäjän tulvat -tilaisuus toteutettiin yhteistyössä MTK-Lounais-Hämeen, Hämeen ELY-keskuksen, KIPSI-hankkeen ja Loimijoen alueen kuntien kanssa. Vastaavasti Tammelassa järjestettiin Tammelan alueen paikallisyhdistysten ja Tammelan kunnan kanssa yleisötilaisuus "Miten voivat Tammelan vesistöt nyt ja tulevaisuudessa". Yleisötilaisuus tavoitti yli satapäisen yleisön (Kuva 4). Hanke järjesti 2024 kesäkuussa yhteistyössä ProAgria Etelä-Suomen kanssa salaojitusyönäytöksen Humppilassa (Kuva 5). Tilaisuudessa maanomistaja Juha-Pekka Perälä kertoi työkohteen taustatilanteesta, Sari Hiltunen ProAgria Etelä-Suomesta esitteli maan kasvukunnon tarkkailumenetelmiä ja KVVY Yhdistyksen Janne Pulkka kertoi salaojituksen merkityksestä ja toteuttamisesta samalla, kun yleisö pääsi tutustumaan salaojituksen toteuttamiseen käytännössä. KVVY Yhdistys teki myös omien hankkeiden välistä yhteistyötä Punkalaitumella järjestetyn Vesihuoltoilta – asiaa Punkalaitumen hule- ja jätevesistä -yleisötilaisuuden merkeissä. Tällä Loiku III -hanke esitteli Loimijoen alueen vesien tilaa ja siihen vaikuttavia kuormitustekijöitä. Yhteisötilaisuuksissa voi hyödyntää useiden eri toimijoiden viestintäkanavia ja siten on mahdollista tavoittaa luontevasti hankkeelle uusia tahoja ja henkilöitä.

Kuva 4. Tammelan alueen paikallisyhdistysten ja Tammelan kunnan kanssa järjestetty "Miten voivat Tammelan vesistöt nyt ja tulevaisuudessa" -yleisötilaisuus tavoitti yli satapäisen yleisön. (Kuva: Hanna Arola, KVVY Yhdistys)

Kuva 5. Salaojatyönäytös Humppilassa kesäkuussa 2024 keräsi paikalle maanomistajia. Tilaisuudessa tuotiin esille, kuinka salaojien avulla voidaan parantaa maatalousmaan vesienhallintaa ja vähentää ravinteiden huuhtoutumista pelloilta vesistöihin. (Kuva: Janne Pulkka, KVVY Yhdistys).

5. Viestintä ja tiedottaminen

Hankkeen viestintäsuunnitelma laadittiin hakemusvaiheessa ja sitä pyrittiin noudattamaan koko hankkeen ajan. Heti hankkeen alussa hankkeelle on tehty sekä verkkosivu, että tiivis esite (hankeskortti), jota on jaettu myös yleisötilaisuuksissa.

Hanke on ollut esillä yhteensä kuudessa KVVY Yhdistyksen uutiskirjeessä, ja hankkeen sekä Loimijoen alueen tapahtumista on viestitty myös suoraan Loimijoki-ryhmälle. Hankkeessa on myös ylläpidetty ArcGIS Online -alustalla olevaa [Loimijoen pelastusohjelmaa](#), jonka päivitystyötä aloitettiin hankkeen loppuvaiheessa uuden toimintasuunnitelman valmistuttua.

Hanketta, sen toimia ja tavoitteita on esitelty alueella järjestetyissä yleisötilaisuuksissa, kuten Loimijoki-ryhmän kokouksissa. Lisäksi Loimijoen valuma-alueen vesienhoitotyön toimintamallia on esitelty valtakunnallisen vesistökuunnostusverkoston vuosiseminaareissa KVVY Yhdistyksen osastolla vuosina 2023 ja 2025. Hanketta on esitelty myös Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueiden maa- ja metsätalouden vesienhallintahankkeille järjestetyissä tilaisuuksissa (2 kpl) Säkössä.

Kuva 6. Noin 200 koululaista tutustui hankkeen avulla vesistötutkimusmenetelmiin ja Loimijoen tilaan koululaisten tiedeviikolla (<https://www.elonkierto.fi/hankkeet/lasten-tiedeviikko-2024/>), missä oli mukana eri alojen tutkijoita ja asiantuntijoita esittelemässä luonnonvaroja ja niiden tutkimusta. (Kuva: Hanna Määttänen, KVVY Yhdistys)

Paikallislehdet ovat olleet kiinnostuneita hankkeesta, ja lehdissä onkin julkaistu seitsemän artikkelia hankkeesta sekä kaksi artikkelien aiheita sivuavaa pääkirjoitusta. Esimerkiksi *Haittaako Ypäjän tulvat*

-tilaisuus talvella 2024 kiinnosti etukäteen paikallista Forssan lehteä, joka teki lähes aukeaman mittaisen ennakkojutun alueen vesienhallinnasta. Lisäksi tilaisuus kiinnosti Loimaan lehteä, joka teki tilaisuudesta lehteen pääkirjoituksen ja myös laajan koko sivun artikkelin.

Uuden Loimijoen vesienhoidon koordinoinnin toimintasuunnitelman valmistuttua lähetettiin paikallislehtiin tiedotteet hankkeen suunnitelmista ja Loimijoen tilasta. Ne poikivat talvella 2025 artikkelit useampaan paikallislehteen. Hanke on kokonaisuudessaan ollut paikallislehdissä (myös painetussa lehdessä) esillä seuraavasti:

Loimijoella riittää vielä valtavasti työsarkaa <https://www.loimaanlehti.fi/2025/03/loimijoen-alueella-riittaa-viela-valtavasti-tyosarkaa/> Loimaan lehti 15.3.2025

Loimijoki jopa vain välttävissä kunnossa - tilanteen parantamisessa valtava työsarka <https://alueviesti.fi/2025/03/13/loimijoki-jopa-vain-valttavassa-kunnossa-tilanteen-parantamisessa-valtava-ty-osarka/> Alueviesti 15.3.2025

Loimijoen kunnostamisessa valtava työsarka <https://www.kokemaenajokilaakso.fi/2025/03/13/loimijoen-kunnostamisessa-valtava-tyosarka/> Kokemäenjokilaakson uutiset 13.3.2025

Loimijoen tilassa on yhä paljon parannettavaa <https://www.forssanlehti.fi/paikalliset/8324227> Forssan lehti, 28.2.2025

Savisameus on savisseudun jokien kirus https://www.lehtiluukku.fi/esikatselu/forssan_lehti/13.1.2024/366160.html Forssan lehti, 13.1.2024

Tulvat nousevat Ypäjällä puheeksi https://www.lehtiluukku.fi/esikatselu/forssan_lehti/13.1.2024/366160.html Forssan lehti, 13.1.2024

Pääkirjoitus, Loimijoki tarvitsee visionäärejä <https://www.loimaanlehti.fi/2024/02/loimijoki-tarvitsee-visionaareja/> Loimaan lehti, 7.2.2024

Mikä ratkaisuksi Loimijoen tulviin? <https://www.loimaanlehti.fi/2024/02/mika-ratkaisuksi-loimijoen-tulviin/> Loimaan lehti, 7.2.2024

Vesistöjen parantamisen hyväksi on tehty Tammelassa paljon työtä - Forssan Lehti, 25.8.2023

Paikallislehtiartikkelien lisäksi hankkeen yhteistyössä Pro Agrian kanssa järjestetty pellonpiennartilaisuus Humppilassa mainittiin kuvan kera Suomen vesiensuojeluyhdistysten keskusliiton Aquarius-lehdessä: https://kvvy.fi/wp-content/uploads/2024/12/Aquarius-2024-2025_Ojitusyhteisot-osana-laajempaa-vesienhallintaa.pdf

KVY Yhdistyksen Vesiviesti-blogiin on kirjoitettu hankkeen aikana kaksi artikkelia:

Loimijoesta tulee tehdä tuttu ja vetovoimainen: <https://kvvy.fi/loimijoesta-tulee-tehda-tuttu-ja-vetovoimainen/> (28.5.2024)

Ypäjällä haettiin ratkaisuja tulvaongelmiin: <https://kvvy.fi/ypajalla-haettiin-ratkaisuja-tulvaongelmiin/> (21.2.2024)

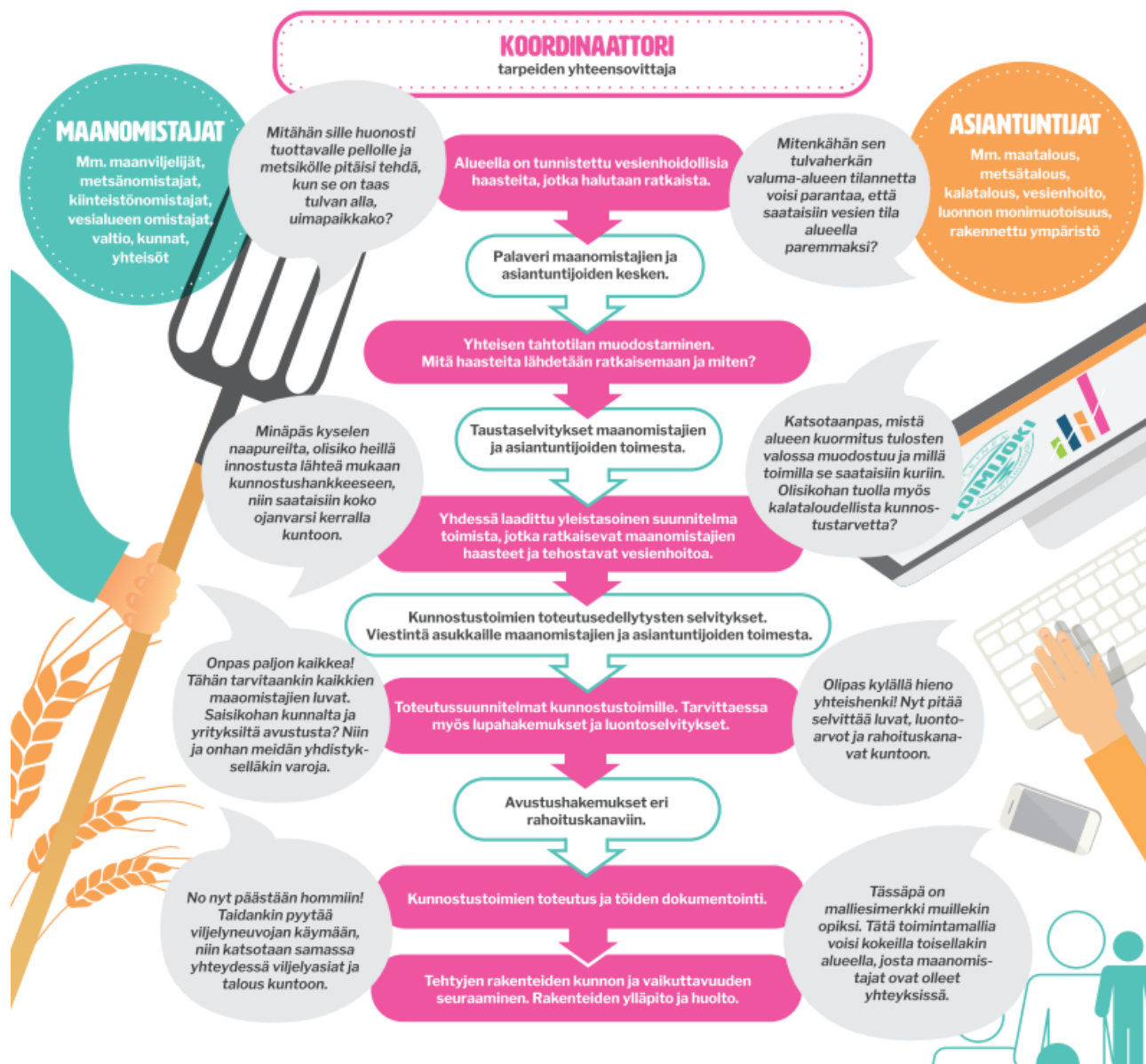
Ypäjän tilaisuudesta tehdyt postaukset sosiaalisessa mediassa saivat yhteensä lähes 2800 näyttökertaa. Sosiaaliseen mediaan on kuitenkin kaiken kaikkiaan tehty postauksia vähemmän kuin viestintäsuunnitelmassa on tavoiteltu. Vuoden 2024 aikana Facebook-postauksia julkaistiin 7 kappaletta, muuten tavoitteesta (1 postaus/kk) on jääty reippaasti. Toisaalta Loimijoki-työn etenemisen kannalta verkostoissa tapahtuva viestintä on tärkeässä roolissa, mikä on korostunut erityisesti uutta toimintasuunnitelmaa valmisteltaessa. Toimintasuunnitelmasta ja sen tavoitteista on keskusteltu muun muassa Loimijoki-ryhmässä, mutta suunnitelman valmisteluvaiheessa tehtiin myös kuntavierailuja, jotta Loimijoki-työ tulisi entistä tutummaksi alueen kunnille. Lisäksi lehtiartikkeilla paikallislehdissä on saatu suunniteltua enemmän näkyvyyttä, mikä on tehnyt Loimijoen tilaa, hanketta ja sen merkitystä tässä vaiheessa ehkä paremmin tutuksi kuin sisältö sosiaalisessa mediassa.

Kuva 7. Hanke on saanut näkyvyyttä ja jakanut kokemuksiaan Säkylässä järjestetyissä Varsinais-Suomen ja Satamäen alueiden maa- ja metsätalouden vesienhallintahankkeille suunnatuissa tilaisuuksissa. (Kuva: Hanna Määttänen, KVVY Yhdistys)

Hanke on ollut runsaasti esillä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen järjestämissä tilaisuuksissa ja viestinnässä. Lisäksi muutkin alueen toimijat tuntevat hankkeen toiminnan ja KVVY Yhdistyksen tekemän Loimijoen vesienhoidon koordinoitua, josta esimerkkinä Jokioisten Luonnonvarakeskuksen yhteydenotto hankekumppanuudesta hankkeessa, jossa Loimijoki olisi ollut yksi pilottikohteista. Kyseinen hanke ei kuitenkaan saanut rahoitusta.

Hanketta, sen aikana saatuja kokemuksia ja tehtyjä toimia esiteltiin myös hankkeen loppuvaiheessa, toukokuussa 2025, Vesiensuojelun tehostamisohjelman (nyk. Ahti-ohjelma) järjestämässä webinaarissa, jossa oli mukana maa- ja metsätalouden vesienhallinnan ajankohtaisia hankkeita eri puolilta Suomea: [Tutustu hankkeiden tuotoksiin: Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan webinaareissa tutustuttiin konkreettisiin kohteisiin, oppeihin ja kehittämistarpeisiin eri puolella Suomea - ELY-keskus - ELY-keskus](#) (Varsinais-Suomen ELY-keskus, 10.6.2025)

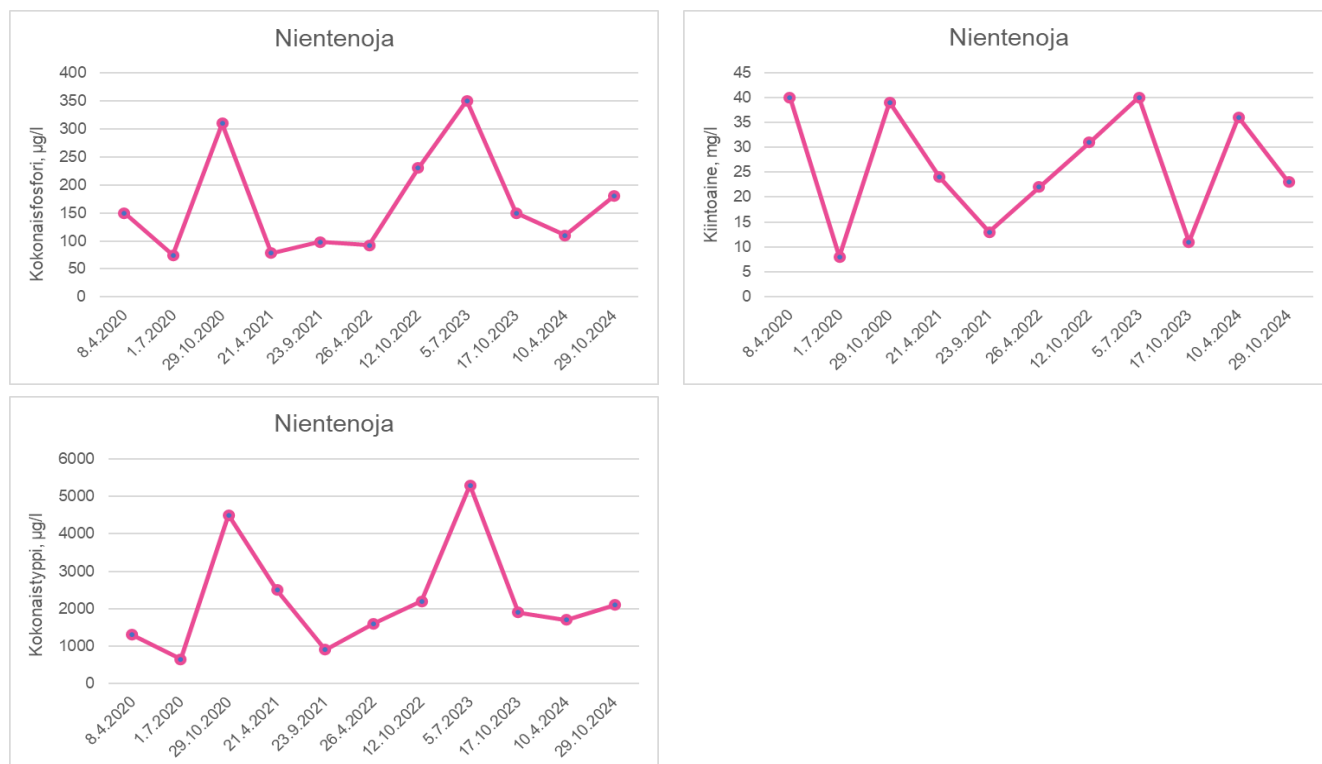
Kuva 8. Hankkeessa ja sen viestinnässä on hyödynnetty aikaisemmassa Yhteistyöllä Loimijoki kuntoon -hankkeessa tuotettua materiaalia. Valuma-aluekunnostuksen toimintamallia on käytetty myös KVVY Yhdistyksen muissa hankkeissa.

6. Hankkeen tuotokset

Hankkeessa valmistui yhteensä viisi teknistä vesienhallintasuunnitelmaa: kolme pohjakynnyssarjasuunnitelmaa, yksi uomakunnostussuunnitelma ja yksi kosteikkosuunnitelma. Pohjakynnyssarjat oli tarkoitus toteuttaa hankkeen puitteissa, mutta harmillisesti hanke aika ei riittänyt näiden toteutukseen. Tavoitteena kuitenkin on, että suunnitelmat saataisiin vietyä toteutukseen esimerkiksi omina erillisinä hankkeinaan Loiku III -hankkeen päätyttyä. Uomakunnostussuunnitelman avulla Alhonojan ojitusyhteisö voi lähteä hankkeistamaan kohteen toteutusta. Vastaavasti Ypäjälle laaditun kosteikkosuunnitelman toteutukselle on parhaillaan vireillä toteutushankehakemus Hämeen ELY-keskuksen maaseuturahaston investointihankeavustuksista. Lisäksi hankkeessa tehtiin esisuunnitelmaluonnos uoman ennallistamisrakenteista Hennijoelle, ja luonnoksen avulla esimerkiksi paikallinen toteuttajataho voi hakea hanketta kohteen tekniseen suunnitteluun ja toteutukseen. Lisäksi hankkeen antama neuvonta edisti sitä,

että Korkeakosken Seutu ry sai Loimijoen Loimankosken alueelle uoman ennallistamiseen hankeavustusta maaseuturahaston investointihankeavustuksista. Neuvontaa annettiin hyvin tiiviisti Korkeakosken Seutu ry:lle ja tämä kerrytti hankkeelle myös talkootyötä.

Nientenojalta ja Hanhijoelta haettiin keväisin ja syksyisin vesinäytteet ja nämä tulokset on viety Vesla-tietokantaan. Nientenojan tuloksien perusteella ainakaan vielä ei ole havaittavissa, että näytteenotopaikan yläpuolelle 2021 loppuvuodesta tehdyillä kunnostustoimilla olisi veden laatua parantavaa merkitystä (Kuva 9).

Kuva 9. Nientenojan kokonaifosfori-, -typpi- ja kiintoainepitoisuuksien mukaan loppuvuodesta 2021 tehdyillä kunnostustoimenpiteillä ei näyttäisi ainakaan toistaiseksi olevan vaikutusta veden laatuun Nientenojalla.

Hankkeessa päivitettiin Loimijoen alueen vesienhoidon koordinoinnin toimintasuunnitelma ja uusi suunnitelma on voimassa vuosina 2025–2028. Toimintasuunnitelmassa on tunnistettu laajalti Loimijoen alueen vesienhallintaan, vesienhoitoon, luonnon monimuotoisuuteen ja virkistyskäyttöön liittyviä tavoitteita ja toimia näiden saavuttamiseksi. Toimintasuunnitelmaa varten kuultiin alueen kuntia ja Loimijoki-ryhmässä pidettiin toimintasuunnitelmaan liittyvä työpaja.

7. Hankkeen tulokset

Hankkeen tavoitteista onnistuttiin selkeimmin Kourajoen valuma-aluekunnostustoimien edistämisessä, Loimijoen pelastusohjelman jalkautustyössä sekä toimijoiden sitouttamisessa pitkäjänteiseen valuma-aluekunnostustyöhön. Nämä kohdat konkretisoituivat Alainenjoki-Hennijoki-Alhonoja-alueelle laadittujen teknisten suunnitelmien ja esisuunnitelman kautta. Vastaavasti Ypäjälle laadittu kosteikkosuunnitelma sekä alueella tehty verkosto- ja sidosryhmätyö ovat olleet osa pelastusohjelman jalkautustyötä sekä toimijoiden sitouttamista. Toimivien verkostojen kautta myös alueen toimijat, erityisesti kun-

nat, on saatu sitoutettua alueen vesienhoitotyöhön uudeksi nelivuotiskaudeksi. Hanke onkin siten vastannut hyvin ja laaja-alaisesti Valuma-aluesuunnittelun tiekartassa esitettyihin tavoitteisiin vahvistaen valuma-aluesuunnittelua tukevia toimintatapoja ja alueellista yhteistyötä sekä parantaen tietopohjaa valuma-aluesuunnittelusta.

8. Toiminnan jatkuvuus

Hankkeessa laadituista suunnitelmista yksi, Alhonojan uomakunnostussuunnitelma, on jo lähtenyt toteutukseen paikallisen pienviljelijäyhdistyksen hankkeena. Vastaavasti hankkeessa toteutumatta jääneiden kohteiden hankkeistusta esimerkiksi ELY-keskusten myöntämien harkinnanvaraisten avustusten tai Leader-avustusten kautta tullaan selvittämään. Näiden toteuttaminen edellyttää kuitenkin vielä keskusteluja maanomistajien kanssa sekä lausuntoja ELY-keskuksesta ja kunnasta. Lisäksi edellä mainituissa rahoituskanavissa hakijana on oltava oikeustoimikelpoinen hakijataho, kuten rekisteröity yhdistys. Tavoitteena kuitenkin on, että nyt laaditut suunnitelmat eivät jäisi toteutumatta, vaan että ne saataisiin vietyä toteutukseen joko KVVY Yhdistyksen tai paikallisten toimijoiden hankkeena/hankkeina.

Hankkeessa laadittu Loimijoen vesienhoidon toimintasuunnitelma vuosille 2025–2028 ohjaa tulevana vuosina Loimijoen alueella tehtävää vesienhoitotyötä. Nyt toteutettu Loiku III -hanke oli hyvin laaja ja sisälsi erityyppisiä osioita. Tulevaisuudessa varsinkin konkreettiset kunnostustoimet ja näiden suunnittelu voivat toteutua tehokkaammin, mikäli näille haetaan omia erillisiä täsmähankeita. Tällöin myös toimintaa saadaan todennäköisemmin laajennettua kattamaan koko Loimijoen alue entistä paremmin nyt toteutetun pilottikohdetoimintamallin sijaan. Myös Loimijoki-ryhmän ja Loru-ryhmän on tarkoitus jatkaa toimintaansa hankkeen päätyttyä. Näiden toiminta pyritään turvaamaan myös erillisellä hankerahoituksella.

9. Projektin rahoitus

Hanketta rahoitti ympäristöministeriö osana vesiensuojelun tehostamisohjelmaa maa- ja metsätalouden vesienhallinnan edistämisen hankeavustuksista. Avustusta hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 149 675 euroa, johon saatiin ELY-keskusten harkinnanvaraista avustusta Ympäristöministeriön vesiensuojelun tehostamisohjelmasta 89 805 euroa.

Hankkeen kokonaiskustannukset olivat yhteensä 115 619,34 euroa. Hankkeelle varatusta kokonaisbudjetista jäi siten käyttämättä noin 23 %, mikä johtui suurelta osin siitä, että konkreettisia kunnostustoimia ei saatu toteutettua hankkeen puitteissa.

Hankkeita suunniteltaessa on aina eduksi, jos hankealueelle on jo aiemmin laadittu teknisiä suunnitelmia, joita voi toteuttaa hankkeen puitteissa. Tällöin jo hankkeen suunnitteluvaiheessa on käytettävissä suunnitelman mukainen kustannusarvio toimien toteutuksesta. Mikäli hankkeiden suunnitteluvaiheessa on jo olemassa olevia teknisiä suunnitelmia, näiden soveltuvuudesta hankkeen puitteissa toteutettaviksi kohteiksi on hyvä keskustella rahoittajan kanssa jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Jos hanke aloitetaan kohteiden etsinnällä ja suunnittelulla, ovat riskeinä ostopalveluiden yli- tai aliresursointi sekä aikataululliset haasteet, jos sopivia kohteita ei löydy riittävän nopeasti.

10. Hankkeen toteutus numeroina

Taulukko 1. Listaus hankkeen tunnusluvuista.

KYSYMYKSET	lkm
Kuinka monta maanomistajaa on ollut mukana hankkeessa? Myös maanvuokraajat lasketaan.	11 (Maastokatselmukset, Alainenjoen pohjakynnyshankkeet, Ypäjän kosteikko, Nientenjoen selvitetyn kunnostuskohteen maanomistaja). Näiden lisäksi hankkeessa aktiivisissa ojitussyhteisöissä ja sopimusojituksen piirissä on 99 maanomistajaa.
Kuinka monta uutta menetelmää hankkeessa on pilotoitu ?	0
Kuinka monta valuma-aluekohtaista / osa-valuma-aluekohtaista suunnitelmaa hankkeessa on laadittu?	5
Mikä on valuma-aluekohtaisten suunnitelmien laajuus (pinta-ala, ha)?	Valuma-alueen pa: 350 ha (pohjakynnyssarjat yhteensä, 3 kpl) Valuma-alueen pa: 2 090 ha, hyötyma-alueen pa: 103,40 ha, kaksitasoisuutta 900 m matkalle (Alhonenjoen uomakunnostus) Valuma-alueen pa: 54 ha (Ypäjän kosteikon valuma-alue)
Kuinka monta tilaisuutta hanke on järjestänyt? Tässä huomioidaan tilaisuudet, joissa on mukana hankkeen ulkopuolisia osallistujia.	10 4.4.2023: Loimijoki-ryhmän kokous Tammelassa & Teams 5.7.2023: Tutustuminen Neovan turvetuotantoalueiden vedenkäsittelymenetelmiin 25.8.2023: Miten voivat Tammelan vesistöt nyt ja tulevaisuudessa, yhdessä alueen paikallisyhdistysten ja Tammelan kunnan kanssa järjestetty tilaisuus 26.9.2023: Loimijoki-ryhmän kokous Tammelassa & Teams 9.11.2023: KVVY Yhdistyksen hankkeiden järjestämä Vesi-ilta Vesilahdella & Teams 30.1.2024: Haittaako Ypäjän tulvat -tilaisuus Ypäjäällä 8.5.2024: Loimijoki-ryhmän kokous Jokioisilla & Teams 7.6.2024: Salaojatyönäytös Humpilassa 18.9.2024: Loimijoki-ryhmän kokous Jokioisilla & Teams

	15.5.2025: Loimijoki-ryhmän kokous Loimaalla & Teams
Kuinka monta osallistujaa on yhteensä ollut hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa? Tässä huomioidaan tilaisuudet, joissa on mukana hankkeen ulkopuolisia osallistujia.	n. 310 osallistujaa (ml. tilaisuuksien puhujat, osa tilaisuuksista järjestetty yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa)
Kuinka moneen muiden järjestämään tilaisuuteen hanke / hankkeen edustajat ovat osallistuneet. Tässä huomioidaan vesienhallinnan teemaan liittyvät tilaisuudet. Esim. webinaariesittelyt/ Webinaarien arvioitu kuulijamäärät.	13 8.3.2023: Kipsi-hankkeen Viljelijäilta Loimaalla (hanke-esitteitä) 18.9.2023: Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueiden vesienhallintahankkeiden tapaaminen Säkylässä, hankkeen esittely 2.10.2023: Hennijoki Helmeksi -yleisötilaisuus, hankkeen tarjoamien mahdollisuuksien esittelyä 12.10.2023: Varsinais-Suomen vesistökunnostusverkoston info, kunnostusneuvontaan liittyvä puheenvuoro 14.12.2023: Hennijoen pienviljelijäyhdistyksen yleisötilaisuus, hankkeen toimien ja mahdollisuuksien esittely 11.4.2024: Kuinka saadaan vesienhallinnan toimenpiteitä toteutukseen kannustejärjestelmien ja hankkeiden avulla -webinaari, 23.5.2024: Kunta vesiensuojelijana -tilaisuus Porissa, Loimijoki-työn esittely 30.9.2024: Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueiden maa- ja metsätalouden vesienhallintahankkeiden tapaaminen Säkylässä 28.8.2024: Vesiopetuspäivä Jokioilla, 26.11.2024: Vesihuoltoilta Punkalaitumella, 20.5.2025 Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan hankkeiden esittelyt, osa II, hankkeen esittely Kesäkuu 2023 ja 2025: Valtakunnallisen vesistökunnostusverkoston vuosikokous, hankkeen esittelyä ständipaikalla Osallistujamäärä näissä arviolta yhteensä noin 600–700

Kuinka monta viestintätuotetta hankkeessa on valmistunut? Viestintätuotteita ovat esimerkiksi tiedotteet/uutiset, blogit, videot, esitteet, podcastit, some, verkkosivut, lehtijutut yms.	29 viestintätuotetta: - verkkosivut - hankekortti - hanke on ollut esillä 6 uutiskirjeessä - 1 tiedote paikallislehtiin - 7 lehtiartikkelia paikallislehtiin - kuva ja maininta Aquarius-lehdessä - 2 blogiartikkelia KVVY Yhdistyksen blogissa - 8 Facebook-julkaisua, - 2 tapahtumakalenterijulkaisua
Kuinka monta asiantuntija-artikkelia hankkeessa on valmistunut?	0

11. Hankkeen vaikuttavuus

Loiku III -hanke oli merkittävä osa Loimijoen vesienhoidon koordinoitujen toteutusten. Hanke teki Loimijoen alueella kattavasti viestintä- ja sidosryhmätyötä, edistään vesienhallintaan ja -hoitoon liittyvän tiedon jakamista ja toimijoiden aktivointia. Neuvonnan kautta kunnostustoimia on mahdollista saada kohdentumaan alueille, joilla tarve toimille on suurinta ja osataan valita oikeat toimenpiteet. Hanke tavoitti myös uusia maanomistajia, joiden kanssa voi jatkossa lähteä edistämään vesienhallintaan liittyviä toimia Loimijoen alueella. Lisäksi Alhonojalla aktivoitu ojitussyhteisö on uusi potentiaalinen vesienhallinnan hanketoimija.

Loimijoen alueella tehtävä vesienhallinta- ja -hoitotyö kiinnostaa selvästi myös alueen paikallismedioita. Hanke ja sen järjestämät tilaisuudet ovatkin saaneet huomattavasti näkyvyyttä alueen lehdissä. Lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskus on aktiivisesti käyttänyt Loiku-hankkeiden aikaansaannoksia vesienhoitoon liittyvinä esimerkkeinä.

Taulukko 2. Arvio, missä määrin hankkeella edistettiin seuraavia maa- ja metsätalouden vesienhallinnan vaikuttavuuden osa-alueita

	<i>Erittäin paljon</i>	<i>Melko paljon</i>	<i>Jonkin verran</i>	<i>Vain vähän/ei lainkaan</i>	<i>Ei kuulunut hankkeen toimintaan</i>
<i>Tiedonvälitys ja toimijoiden aktivointi</i>	x				
<i>Uudet toimintatavat ja toimintamallit</i>			x		
<i>Valuma-alue suunnittelu, eri maankäyttömuotojen vesienhallinnan yhteensovittaminen</i>		x			
<i>Valuma-alue lähtöisen suunnittelun tunnistetut hyödyt eri intressiryhmille</i>	x				
<i>Maanomistajien kanssa tehtävä yhteistyö tai heidän saavuttamansa hyöty</i>	x				
<i>Uusi tieto vesien suojelun ja vesienhallinnan menetelmistä</i>		x			

12. Toteutusvaiheen arviointi - Itsearviointi

Hankkeessa laadittiin useita vesienhallintaan liittyviä teknisiä suunnitelmia, joiden avulla on helppo edetä kohteiden toteutukseen. Tavoitteena oli myös, että hankkeessa suunnitellut pohjakynnykset olisi ehditty toteuttaa hankkeen puitteissa, mutta tämä ei kuitenkaan onnistunut. Vaikka KVVY Yhdistys on tehnyt Loimijoen alueen vesienhoitotyön koordinoitua jo usean vuoden ajan, on alue laaja ja myös uudella pilottialueella oli aluksi rakennettava uusia kontakteja. Maanomistajille on myös varattava riittävästi aikaa pohtia suunnitelmia, ja tiivis yhteydenpito heihin sekä selkeä viestintä ovatkin tärkeitä.

Merkittävää oli myös Loimijoen alueen vesienhoitotyön koordinoinnin jatkuvuus, joka pystyttiin turvaamaan Loiku III -hankkeessa laaditun toimintasuunnitelman avulla. Hankkeessa tehtiin kattavasti yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa esimerkiksi yleisötilaisuuksien osalta. Hanke on sekä itse aktiivisesti järjestänyt alueella tilaisuuksia ja osallistunut muiden järjestämiin tilaisuuksiin. Lisäksi hankkeen antama neuvonta osaltaan edisti yhden uuden paikallishankkeen (Korkeakosken Seutu ry:n hanke) toteutu-

mista alueella. Tällaista neuvontatyötä olisi ollut hyvä tehdä vielä aktiivisemmin, jotta vesienhoitotyötä olisi saatu edistettyä alueella laajemmin. On myös oleellista, että asiantuntijataho osallistuu aktiivisten paikallistoimijoiden hankesuunnitteluun. Jo hankkeen ideointivaiheessa on hyvä keskustella muun muassa toimenpiteisiin liittyvistä seikoista, kuten esimerkiksi siitä, millaiset toimenpiteet kullekin alueelle voisivat soveltua ja millaisia reunaehtoja, esimerkiksi lupiin liittyviä tarpeita, eri toimenpiteillä on.

Hankkeen tavoitteet eivät toteutuneet Nientenojan ja Hanhijoen pilottialueiden osalta, missä myös osaltaan korostuu hankealueen laajuuden tuomat haasteet. Nientenojan pilottialueella oli kohteita, joille oli jo olemassa teknisiä suunnitelmia. Hankkeen alkuvaiheessa selvitettiin, soveltuisivatko jotkin kohteista hankkeen avulla toteutettaviksi. Hankevalvojien kanssa käydyn keskustelun yhteydessä valvojat totesivat, että kohteita ei toteuteta Loiku III -hankkeen puitteissa. Näitä kohteita ei kuitenkaan ehditty edistää hankkeen kautta pidemmälle esimerkiksi muiden rahoituskanavien avulla toteutettaviksi. Vastaavasti Hanhijoella valuma-alueella tehtävien toimien edistämistä ei katsottu mielekkääksi ennen kuin Hanhijoen pääuoman vedenjohtavuus on turvattu, ja asian edistäminen jäi hankkeen alussa odottamaan Virttaantien sillan korjaustyön valmistumista. Ehkä olikin liian optimistista sisällyttää Hanhijoen alue hankkeeseen, kun kohteen edistyminen oli siltaremontin vuoksi epävarmaa.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry